

การเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และ จริยธรรม และการป้องกันการทุจริตให้แก่พนักงาน เจ้าหน้าที่และประชาชน

กฎหมายใหม่

ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๔ สรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. กรณีที่จะต้องดำเนินการเลือกตั้งใหม่ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใหม่ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

๒. ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าวัน โดยที่เลือกตั้งควรตั้งอยู่ในย่านกลางของหน่วยเลือกตั้ง

๓. เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น ในกรณีจำเป็นจะกำหนดให้ที่เลือกตั้งของหลายหน่วยเลือกตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยต้องมีระยะห่างระหว่างที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งอย่างเหมาะสม และต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนและการนับคะแนนเลือกตั้ง

๔. บุคคลใดเห็นว่าผู้สมัครที่มีชื่อในประกาศรายชื่อผู้สมัครของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องพร้อมพยานหลักฐาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่จัดให้มีการเลือกตั้งนั้น

๕. การจัดส่งบัตรเลือกตั้งให้กระทำโดยวิธีการ ดังนี้

(๑) มอบหมายบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด หรือหน่วยงานหรือองค์กรที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดดำเนินการจัดส่ง

(๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือลูกจ้าง ไม่น้อยกว่าสามคน เป็นคณะกรรมการรับบัตรเลือกตั้ง โดยให้เดินทางมารับมอบบัตรเลือกตั้งจากโรงพิมพ์

(๓) วิธีการอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ทั้งนี้ การจัดส่งโดยวิธีการตาม (๑) หรือ (๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์และการจัดส่งบัตรเลือกตั้ง

๖. ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ทำเครื่องหมายโดยใช้โลหะหรือวัตถุอื่นเจาะทะลุบัตรเลือกตั้งทุกฉบับพร้อมปกหน้า และปกหลัง ใช้เชือกร้อยผูกกรวมให้เป็นปึกเดียวกัน หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใด ที่สามารถป้องกันมิให้ใช้บัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ลงคะแนนเลือกตั้งได้และให้จัดเก็บต้นฉบับบัตรเลือกตั้ง ที่ใช้ออกเสียงลงคะแนนแล้วในถุงวัสดุใสพร้อมเขียนชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ของหน่วยเลือกตั้ง เขตเลือกตั้ง และจำนวนเล่มของต้นฉบับบัตรเลือกตั้ง

๗. ในกรณีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ได้แก่ บัตรเลือกตั้งที่ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร บัตรไม่เลือกผู้สมัครผู้ใด และบัตรเสีย ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบ หากยังไม่ตรงกันอีก ให้รายงานพร้อมเหตุผลต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสั่งให้มีการนับคะแนนเลือกตั้งใหม่หรือสั่งให้ออกเสียงลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น และดำเนินการปิดประกาศรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และนำส่งหีบบัตรเลือกตั้งพร้อมวัสดุอุปกรณ์การเลือกตั้งแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมาย

๘. หน่วยเลือกตั้งใดที่ผลการนับคะแนนปรากฏจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ออกเสียงลงคะแนน ให้ระบุเหตุดังกล่าวไว้ในรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ก./ผ.ถ. ๔/๗) ด้วย

๙. ให้คณะกรรมการประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการยุบรวมลงในต้นฉบับบัตรเลือกตั้ง ไปบรรจุรวมไว้ในหีบบัตรเลือกตั้ง

๑๐. เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ก./ผ.ถ. ๔/๗) จากคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแล้วให้ตรวจสอบความถูกต้องก่อนจัดทำประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง หรือของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแบบ ส.ก./ผ.ถ. ๕/๘ แล้วปิดประกาศไว้ ณ ที่การขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นพร้อมทั้งรายงานผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว ให้ชะลอการจัดทำประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ส.ก./ผ.ถ. ๕/๘) ของเขตเลือกตั้งนั้นหรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาสั่งการ

ข้อหาหรือคำพิพากษาที่น่าสนใจ

กรณีหน่วยงานของรัฐทำการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยวิธีการขุดบ่อฝังกลบ แต่มีน้ำเสียไหลลงสู่ที่นาชาวบ้านจนผลผลิตลดลง โดยหน่วยงานของรัฐอ้างว่าเมื่อตรวจวัดค่าแบคทีเรียแล้วไม่เกินค่ามาตรฐาน เช่นนี้จะถือเป็นการกระทำละเมิดที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่เจ้าของนาข้าว หรือไม่

ที่นาของคดีมีว่าเทศบาลได้ซื้อที่ดินซึ่งมีแนวเขตติดกับที่ดินของนายพีช (ผู้ฟ้องคดี) เพื่อทำเป็นที่กำจัดขยะมูลฝอย โดยในระยะแรกได้กำจัดขยะด้วยการเผาทำลาย แต่ต่อมาได้เปลี่ยนมาเป็นวิธีฝังกลบขยะแทนและได้ขุดดินออกไปทำเป็นบ่อกำจัดขยะแบบฝังกลบขนาดใหญ่และบ่อพักน้ำเสียซึ่งอยู่ห่างจากขอบบ่อกักเก็บน้ำของนายพีชเพียง ๕ เมตร นายพีชอ้างว่าหลังจากเทศบาลเปลี่ยนวิธีการกำจัดขยะแล้ว การเพาะปลูกข้าวของตนก็เริ่ม เกิดปัญหาขึ้น โดยช่วงแรกต้นข้าวจะเจริญงอกงามดี แต่รวงข้าวที่ออกมาฝ่อไม่มีเมล็ดและมีต้นข้าวแห้งตายเป็นหย่อมๆ โดยเฉพาะบริเวณแนวเขตที่อยู่ติดกับบ่อกำจัดขยะจะได้รับความเสียหายมากที่สุด

โดยนายพีชพบว่า มีน้ำเสียจากบ่อกำจัดขยะไหลลงมาในพื้นที่แปลงนาของตนจึงบันทึกภาพและวิดีโอ ไว้เป็นหลักฐาน และเมื่อนำผลผลิตข้าวที่ได้ทั้งหมดไปเปรียบเทียบกับใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ที่ออกโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ ปรากฏว่า ผลผลิตเฉลี่ยที่คาดว่าจะได้รับขาดหายไปประมาณ ๔,๓๐๒ กิโลกรัม คิดเป็นเงินจำนวน ๖๙,๒๖๒ บาท นายพีชจึงร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้รับการติดต่อจากนายสิน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของเทศบาล โดยขอให้นายพีชลงชื่อในหนังสือเพื่อขอรับเงินค่าเสียหายจำนวน ๖๙,๒๖๒ บาทจากเทศบาล และนายสินจะจ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมให้กับนายพีชด้วย

ต่อมา นายพีชได้รับเงินจากนายสินจำนวนหนึ่ง ส่วนเทศบาลยังไม่ได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ตน จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เทศบาลชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๖๑,๗๕๖.๓๘ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงแนวคันดินกั้นบ่อขยะให้มีความมั่นคงแข็งแรง และควบคุมดูแลการปล่อยน้ำเสีย และการไหลของน้ำเสียไม่ให้เข้าไปในพื้นที่แปลงนาของตนอีก

คดีมีประเด็นปัญหาว่า เทศบาล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้กระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ กรณีไม่ควบคุมและป้องกันมิให้น้ำเสียที่เกิดจากกระบวนการกำจัดขยะแบบฝังกลบไหลเข้าไปในแปลงนาของผู้ฟ้องคดี จนเป็นเหตุให้ต้นข้าวได้รับความเสียหายหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่าเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการกำจัดขยะมูลฝอยรวมทั้งจะต้องดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนจากวิธีการกำจัดขยะด้วย เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานแล้วพบว่า ลักษณะบ่อกำจัดขยะอยู่สูงกว่าแปลงนาของผู้ฟ้องคดี โดยเจ้าหน้าที่ได้นำขยะกองไว้ด้านบนของบ่อก่อนที่จะทำการฝังกลบ โดยมีแนวคันดินกั้นระหว่างบ่อกำจัดขยะกับที่นาของผู้ฟ้องคดีมีความสูงเพียงเล็กน้อยและมีน้ำเสียขังอยู่บริเวณบ่อ ซึ่งเมื่อมีฝนตกและลมแรงย่อมส่งผลให้เศษขยะลอยไปตกในที่นาของผู้ฟ้องคดี และมีน้ำชะขยะที่กองอยู่บริเวณบ่อไหลลงไปในบ่อกักเก็บน้ำและแปลงนาพิพาท

ประกอบกับพยานผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบพื้นที่และคุณภาพน้ำผิวดินบริเวณใกล้เคียงบ่อกำจัดขยะ และสรุปผล โดยเห็นว่าที่นาของผู้ฟ้องคดีอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าบ่อกำจัดขยะ และพบร่องรอยของทางน้ำชะขยะไหลออกไปด้านนอกบ่อกำจัดขยะ ซึ่งเป็นไปได้ว่าจะส่งผลกระทบต่อสภาพดินในที่นาและผลผลิตลดลงได้

ดังนั้น แม้ว่าผลการตรวจสอบจากพยานผู้เชี่ยวชาญจะปรากฏว่าค่าแบคทีเรียไม่เกินค่ามาตรฐานก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประกอบกับข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าเทศบาลได้กำจัดขยะด้วยวิธีฝังกลบ โดยมีบ่อกักน้ำเสียที่อยู่ห่างจากขอบบ่อกักเก็บน้ำและแปลงนาของผู้ฟ้องคดีประมาณ ๕ เมตร โดยพื้นที่บ่อกำจัดขยะอยู่สูงกว่าพื้นที่แปลงนา จึงเชื่อได้ว่าน้ำเสียจากบ่อกำจัดขยะไหลลงมาในที่นาเป็นเวลานานและสะสมอยู่ในผิวดิน จนได้รับความเสียหายสาเหตุที่ต้นข้าวเสียหายจึงเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากความระมัดระวัง ที่พึงควรจะมีตามวิสัยและพฤติการณ์ โดยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องอันเป็นการกระทำละเมิด ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงแก่ผู้ฟ้องคดีและป้องกันมิให้เกิดความเสียหายขึ้นอีก (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อส. ๒/๒๕๖๔)

คดีดังกล่าวถือเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีแก่หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายและหลักวิชาการป้องกันมิให้ประชาชนได้รับผลกระทบจนเกิดความเสียหายจากการดำเนินการกำจัดขยะ และแม้ว่าค่าแบคทีเรียจะไม่เกินค่ามาตรฐานก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงเห็นได้ชัดเจนว่าน้ำเสียไหลลงสู่ที่นาของชาวบ้านจริงและผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าอาจสะสมจนส่งผลกระทบต่อให้ดินได้รับความเสียหายและผลผลิตลดลงได้ จึงถือว่าเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ในการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันถือเป็นอุทหากรณที่พึงระมัดระวังในการทำหน้าที่

สาระความรู้ต่อต้านการทุจริต

“ตักน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” เป็นคำพังเพยโบราณที่แยกออกเป็นสองความหมาย “ตักน้ำไม่ไหล” แปลความออกมาได้ว่า “คนดีอยู่ที่ไหนย่อมมีคนช่วยเหลือ” “ตกไฟไม่ไหม้” ก็คือไม่มีภัยอันตรายใดๆ แต่มักจะนำมาใช้รวมกัน คือ “ตักน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” มีการนำไปเปรียบเทียบกับคำที่ว่า “เงินของหลวง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” ก็คือใครนำไปใช้ในทางที่ผิด ไม่ถูกต้อง ไม่ยอมใช้ให้ทางราชการ ก็มักจะมัวอันเป็นไปต่างๆ นานา

ของหลวงเป็นของทางราชการที่มีกฎหมาย ระเบียบ ควบคุมการรับ การใช้จ่าย การเก็บรักษาอย่างเคร่งครัด การฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ จะถูกดำเนินการทางวินัยหรือถูกดำเนินคดีอาญาแล้วแต่กรณี เช่น

◆เจ้าพนักงานส่งเสริมสหกรณ์ นำรถยนต์ของทางราชการไปปฏิบัติราชการโดยยังมิได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา และได้ถือวิสาสะขนไม้เสาจำนวน ๓ ต้น ซึ่งเป็นไม้ส่วนตัวเพื่อนำไปซ่อมแซมโรงรถยนต์ส่วนตัว แต่ระหว่างทางเกิดอุบัติเหตุจนทำให้รถยนต์ราชการได้รับความเสียหาย พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและเที่ยงธรรม ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

◆เจ้าหน้าที่นำคอมพิวเตอร์ จอคอมพิวเตอร์ และแป้นพิมพ์ จำนวน ๒ ชุด ที่เตรียมส่งให้พัสดุ ตัดจำหน่ายเนื่องจากใช้งานมานานและทรัพย์สินอื่นๆ ของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การกระทำแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาชั่วอันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการและเป็นการกระทำที่สังคมรังเกียจอย่างยิ่ง จึงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติก่อความเสียหายร้ายแรง

แม้พัสดุที่เตรียมจะตัดจำหน่ายเนื่องจากการใช้งานมานาน หากนำไปใช้โดยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบ ยังคงจะต้องถูกดำเนินการทางวินัย